

§ 26

Verksamhetsuppföljning inom äldreomsorgen 2013

Beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

Alla verksamheter inom äldreomsorgen följs upp årligen. Uppföljningarna omfattar alla driftformer, d.v.s. utförare i egen regi, entreprenörer samt privata utförare enligt ramavtal och kundvalssystem. Uppföljningen visar huvudsakligen god kvalitet i de processer och strukturer som ger förutsättning för att bedriva god och säker vård och omsorg i de allra flesta fall. Uppgifterna beskriver dock inte allt som är viktigt att veta, och goda omdömen på ett kvalitetsområde är i sig ingen garanti för att god vård och omsorg bedrivs i verksamheten. Därför är den individuella uppföljningen som biståndshandläggarens gör av stor vikt för att följa upp att de insatser som beställts blir utförda på ett sätt som innebär god kvalitet för den enskilde äldre.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 6 mars 2014. Dnr 1.2.1.-63-2014.

Särskilt uttalande 1

Ordföranden Bo Sundin m.fl. (M) samt tjänstgörande ersättaren Lotta Gravenius (FP) anmälde ett särskilt uttalande.

Det är för alla organisationer viktigt att det finns tydliga strategier, mål och strukturer för verksamheterna som bedrivs inom ramarna för dem. I vissa fall, exempelvis när det gäller särskilt utsatta personer, är detta extra viktigt – inte minst för att säkerställa god kvalitet och uppföljningsmöjligheter.

Det är därför glädjande att ta del av verksamhetsuppföljningen för äldreomsorgen som utförs i vårt område: både för att den är tydlig och välskrivet men också för att den beskriver viktig verksamhet som dessutom präglas av både god kvalitet och ett pågående förbättringsarbete.

Vi vill framföra vårt varma tack till alla de duktiga och engagerade personer som arbetar inom äldreomsorgen.

Särskilt uttalande 2

Vice ordföranden Mia Pärni m.fl (S) anmälde ett särskilt uttalande.

Av verksamhet vid demensboende bör en uppföljning av hur de extra medel som verksamheterna kan äska ingå.

Vårdtyngden vid respektive verksamhet framgår ej varför det inte går att bedöma om det är rätt bemanning och tillräcklig kompetens vid varje demensenhet.

Inom hemtjänsten är andelen deltidsanställda stort och det är inte tillfredsställande. Därtill saknar vårdbiträden vid vissa företag i alltför hög utsträckning adekvat utbildning.

Att det brister i dokumentation om brukarna är en vanlig notering. Kanske för att det är ett i upphandlingen angivet krav. Men hur och när kan en vårdgivare skiljas från uppdraget om det fortgår? Det finns också anledning att misstänka att de företag som anställer anhöriga är de som har sämst dokumentation. Överlag finns det en problematik kring anhöriganställda som vi inte kan bortse ifrån. Det finns t ex rapporter som visar att våld och övergrepp är ett stort problem. I en enkät som socialstyrelsen har gjort har t ex 15-50 procent av de tillfrågade anhörigvårdarna svarat att de begått någon form av vanvård/övergrepp gentemot en närstående med demenssjukdom. Det är oerhört allvarligt.

Den mall som används vid verksamhetsuppföljningen bör utvecklas så att vi som politiskt ansvariga bättre kan se styrkor och svagheter i den granskade verksamheten. Som den är utformad nu säger den för lite om kvaliteten i verksamheterna.

Särskilt uttalande 3

Ledamoten Birgitta Hald-Svensson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande.

Vi i Miljöpartiet har tidigare uttryckt en skepsis angående uppföljningarnas förmåga att spegla verkligheten. Vi skulle vilja att uppföljningsrapporterna också skildrade de anställdas uppfattning. Vi skulle gärna se siffror på antal sjukdagar för personalen. Då skulle det möjligen vara lättare att se orsaker och mönster.

För 2013 kan man i alla fall utläsa att verksamheterna i egen regi i stort sett har 100% tillsvidareanställda och att det är vanligast att 100% av personalen har adekvat utbildning. Så ser det inte ut hos entreprenörerna och de privata aktörerna. Där är det vanligt att 80 % är tillsvidareanställda och 80-90% har adekvat utbildning. Det är svårt att påverka personalens situation hos de privata företagen.

Sämst är det inom hemtjänsten där det vanligaste är att endast 25% av personalen är tillsvidareanställd och att **mindre än 80%** har adekvat utbildning. Längre tal än ”mindre än 80%” finns inte att redovisa. I viss mån kan de dåliga siffrorna bero på att det finns många anhöriganställda men när man tittar på siffrorna så är det inte endast den gruppen som avses. Det finns också några undantag med bra siffror.

Man bör nog försöka titta bakom siffrorna som presenteras och jämföra med boenden som man känner till väl. Hur ser det ut egentligen i vardagen. I vårt fall finns flerårig erfarenhet av Caremas demensboende på Rotsunda strand med besöks närvaro minst 6 timmar i veckan vid olika tidpunkter på dagen och kvällen, både vardagar och helgdagar.

Personalen på vårdavdelningarna beskrivs i uppföljningsrapporten vara 10,5 personer på 27 boende. Varje avdelning har 9 dementa personer. Det skulle betyda 3,5 personal per avdelning och dag. Men i verkligheten saknas nästan varje dag minst 1 personal på grund av korttidsfrånvarande. Arbetet är tungt, frustrerande och deprimerande så det är förståeligt men det händer nästan aldrig att det finns 3 personal samtidigt. Personalen ska dessutom göra inköpslistor för varor som ska beställas, dokumentera, städa, bädda, byta blöjor, duscha varje boende en gång i veckan, koka potatis, tvätta, stryka och följa med boende till sjukhus vilket händer relativt ofta och kräver medverkan av 2 personal. Det står förprickat att man kan välja mellan minst tre maträtter. I en kommentar visar det sig vara två olika rätter under en dag. Någon valfrihet vid en enskild måltid finns inte. Det betyder inte att maten är dålig men valmöjlighet finns inte. Regelbunden utevistelse i närmiljön förekommer vid något enstaka tillfälle. Däremot kan man sitta på två olika terrasser eller balkonger beroende på vilket våningsplan avdelningen ligger på.

Sjukfrånvaron är en viktig punkt för den påverkar allt på en avdelning. Det skulle vara intressant att jämföra statistik för korttidsfrånvaro med antal anställda, 3,5 per dag. De som arbetar i vården klagar också över att det aldrig kommer in en ersättare om någon är borta en dag. Det för ju med sig att de som finns på plats måste klara den frånvarandes arbete också med den stress som redan finns med 9 sinsemellan mycket olika och gravt dementa personer.

Hur ska man kunna få en användbar och korrekt beskrivning av vården inom äldreomsorgen av verksamhetsuppföljningen? Som den nu är upplagd blir det svårt. Det här sättet säger inte mycket om verkligheten.

RINKEBY-KISTA STADSDELSNÄMND

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
20 MARS 2014
BLAD 52